

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 31.3.2010
COM(2010) 135 konč.
VOL. I

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Delovni program Komisije 2010

Čas za ukrepanje

KAZALO

1.	Uvod: nova doba	3
2.	Reševanje krize in ohranjanje evropskega modela socialnega tržnega gospodarstva..	4
2.1.	Izhod iz krize.....	4
2.2.	Razvijanje vodilnih pobud strategije Evropa 2020	5
2.3.	Odpravljanje evropskih ozkih grl in manjkajočih povezav.....	6
3.	Agenda državljanov: umestitev državljanov v središče ukrepanja EU	7
3.1.	Za Evropo državljanov	7
3.2.	Zagotavljanje odprte in varne Evrope	8
3.3.	Obravnavanje dolgoročnih družbenih izzivov	8
4.	Zunanja agenda: usklajena in vplivna Evropska unija.....	9
4.1.	Močno in usklajeno zunanje zastopanje – EU kot svetovni akter.....	9
4.2.	Poglobljanje trgovinskega programa EU	9
4.3.	Uresničevanje evropske sosedске politike, politike širitve in razvojne politike.....	9
5.	Posodobitev instrumentov in načinov delovanja EU	10
5.1.	Pametni predpisi – zagotavljanje učinkovitosti politik	10
5.2.	Obveščanje o Evropi	11
5.3.	Prilagajanje finančnega okvira EU za izpolnjevanje političnih prednostnih nalog ...	11
6.	Sklepna ugotovitev: pot naprej.....	13

1. UVOD: NOVA DOBA

Leta 2010 je Evropska unija prestopila prag nove dobe.

Kriza nas je močno prizadela: skupnosti, državljani in podjetja po vsej Evropi so bili izpostavljeni ogromnemu pritisku. Evropska solidarnost se je znašla na preizkušnji. Države Evropske unije so se zavedajoč svoje medsebojne prepletenosti z združenimi močmi spoprijele s krizo: Evropska unija bo morala tudi v prihodnje pokazati tolikšno odločnost in enotnost.

„Poslovanje brez sprememb“ ne pride v poštev. Pred našo Unijo so dandanes večji izzivi kot pred recesijo. Naš manevrski prosto je omejen in ostali del sveta ne miruje. Iz krize moramo izluščiti uporabne nauke in preoblikovati svoje politike.

Kriza je jasno pokazala, da Evropa lahko uspe, če ukrepa s skupnimi močmi, kot Unija. Pri tem Evropa nima izbire. Rešiti mora sedanje težave, ki jih povzroča kriza, in se pripraviti na dolgoročne izzive, ki jih med drugim prinašajo globalizacija, podnebne spremembe in staranje prebivalstva, da bo lahko nadomestila nedavne izgube, spet postala konkurenčna in zagotovila napredovanje Unije po poti trajnostne rasti.

Glede na to, da je začela veljati Lizbonska pogodba in sta bila izvoljena nov Evropski parlament in kolegij komisarjev, ima EU na razpolago vsa potrebna orodja.

Zdaj gre za vprašanje politične volje: Evropska komisija se je pripravljena lotiti izziva. Politične smernice, ki jih je predsednik Barroso predstavil septembra 2009, so začele razpravo o prihodnji usmeritvi Evrope in o konkretnih ukrepih, ki bi jih morala spodbujati. Zaslišanja v Evropskem parlamentu in potrditev z glasovanjem so bili dejanski prikaz delovanja evropske demokracije, ki je poudaril skupne vrednote in pomagal zagotoviti široko prevzemanje odgovornosti pri oblikovanju prihodnjih pobud EU. Tesna izmenjava mnenj z Evropskim svetom in drugimi institucijami EU je tudi pomagala oblikovati soglasje o poti v prihodnost.

Nova Komisija bo ukrepala na štirih glavnih področjih. Ta so:

- reševanje krize in ohranjanje evropskega modela socialnega tržnega gospodarstva,
- oblikovanje agende državljanov, ki v osrčje evropskega ukrepanja umešča ljudi,
- razvijanje ambiciozne in usklajene zunanje agende za ves svet,
- posodabljanje instrumentov in načinov delovanja EU.

Prvi delovni program je osredotočen na pripravo strateških pobud v letu 2010. Poudarja tudi nekatere pobude, ne pa vseh, ki so predvidene za naslednja leta, ter tako združuje predvidljivost politik za Evropski parlament in Svet (ter za zainteresirane strani) in prožnost, ki bo potrebna za prilagajanje spreminjajočim se okoliščinam. Te pobude so oblikovane tako v odziv na trenutne težave s hitro vidnimi učinki, kot tudi za oblikovanje prihodnosti Evrope v dolgoročno korist njenih državljanov. Komisija bo z razvijanjem pobud določila usmeritev EU v naslednjem desetletju, ki jo nakazujejo njena strategija 2020 in trenutne priprave proračuna EU.

2. REŠEVANJE KRIZE IN OHRANJANJE EVROPSKEGA MODELA SOCIALNEGA TRŽNEGA GOSPODARSTVA

Prvo politično dejanje Komisije je bila takojšnja predstavitev njene osrednje pobude „Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“¹. Predlog kaže pot EU iz krize z bolj trajnostno in dinamično rastjo, ki bo zagotovila visoko raven zaposlenosti, produktivnosti in socialne kohezije.

Evropski svet je na spomladanskem zasedanju podprl glavne elemente strategije Evropa 2020. Pozval je k močnemu evropskemu vodstvu in prevzemu skupne odgovornosti za strategijo. V osrčju pristopa so jasni evropski in nacionalni cilji, nov način upravljanja gospodarstva in priprava vodilnih pobud, ki bodo usmerjale skupna prizadevanja EU in držav članic na ključnih področjih². Na junijskem zasedanju Evropskega sveta naj bi po pričakovanjih potrdili temelje strategije, nato pa bo za doseganje rezultatov Komisija sodelovala z državami članicami. V prihodnjih mesecih in letih bodo opravljeni konkretni ukrepi za uresničitev nove strategije v okviru dela Komisije v letu 2010.

2.1. Izhod iz krize

Komisija je pri obravnavi sedanjega gospodarskega in finančnega položaja predlagala strateške odzive za:

- okrepitev gospodarskega nadzora in usklajevanja ter izboljšanje upravljanja znotraj euroobmočja: ob upoštevanju dogovorov z junijskega zasedanja Evropskega sveta bo Komisija predstavila svoje predloge za izboljšanje usklajevanja politik za okrepitev našega okvira finančnega nadzora v okviru Pakta za stabilnost in rast, odpravo makroekonomskih neravnovesij, vključno z razlikami v konkurenčnosti z močnejšimi političnimi priporočili, ter za zmanjšanje finančne ranljivosti v okviru celostnega pristopa (strateška pobuda 1);
- podporo ponovnemu izboljšanju vzdržnosti javnih financ: Komisija je nedavno predstavila svojo oceno nacionalnih programov za stabilnost in konvergenco v okviru Pakta za stabilnost in rast, ter v njej pokazala načine za ohranitev javnofinančne konsolidacije. Letošnjo jesen se bo izvajalo spremljanje, ki bo boljše usklajeno z nadaljnjimi ukrepi v zvezi s strategijo 2020;
- zagotovitev stabilnih, odgovornih finančnih trgov, ki bodo služili širšemu gospodarstvu: Komisija si skupaj z drugimi institucijami EU močno prizadeva, da bi bila nova evropska nadzorna struktura vzpostavljena do leta 2011, tako da bodo čezmejni finančni trgi ustrezno pokriti in sistemska tveganja hitro odkrita. Sozakonodajalca bi se morala še pred poletjem dogovoriti tudi o predlogih v zvezi s kapitalom bank in upravitelji alternativnih investicijskih skladov. Delo s tem v zvezi morajo dopolniti novi predlogi za dokončanje dela na področjih, kot so trg izvedenih finančnih instrumentov (strateška pobuda 2), o nekriti prodaji na kratko in zamenjavah neplačil (strateška pobuda 3), o sistemih zajamčenih vlog (strateška pobuda 4), o zlorabah trga (strateška pobuda 5), o učinkovitih orodjih za krizno upravljanje (strateška pobuda 6) in o dodatnih kapitalskih zahtevah

¹ COM(2010) 2020, 3.3.2010.

² Strategija Evropa 2020 zajema sedem vodilnih pobud z naslednjimi naslovi: „Unija inovacij“, „Mladi in mobilnost“, „Evropski program za digitalne tehnologije“, „Evropa, gospodarna z viri“, „Industrijska politika za dobo globalizacije“, „Program za nova znanja in spretnosti ter nova delovna mesta“ in „Evropska platforma za boj proti revščini“.

(strateška pobuda 7). Komisija bo poleg tega predlagala usmeritve glede ustanavljanja skladov za reševanje bank kot možnih orodij za krizno upravljanje, ki bodo vključevale možnosti, kot je uvedba dajatev za finančne institucije (strateška pobuda 8). Hkrati bo Komisija storila vse potrebno za postopno ukinjanje izjemnih ukrepov, ko se bo gospodarsko okrevanje utrdilo.

2.2. Razvijanje vodilnih pobud strategije Evropa 2020

V prihajajočih mesecih bodo v tesnem sodelovanju z zadevnimi sestavami Sveta in zainteresiranimi stranmi opravljeni konkretni koraki za dodelavo vodilnih pobud strategije Evropa 2020.

Komisija bo svoje predloge predstavila v naslednjih sporočilih:

- „Evropski program za digitalne tehnologije“ (strateška pobuda 9): ta pobuda bo določila prednostne naloge za pospešitev vzpostavljanja hitrega interneta, da se izkoristi potencial digitalnih tehnologij za gospodinjstva in podjetja;
- „Industrijska politika za dobo globalizacije“ (strateška pobuda 10): ta pobuda bo določila prednostne naloge za izboljšanje poslovnega okolja, zlasti za mala in srednja podjetja, in podporo razvoju močne in vzdržne industrijske osnove, s katero bo mogoče konkurirati na svetovnih trgih;
- „Evropski načrt za raziskave in inovacije“ (strateška pobuda 11): vodilna pobuda „unija inovacij“ bo določila prednostne naloge za izboljšanje okvirnih pogojev za evropske raziskave ter njihovih kreativnih zmogljivosti, vključno z ekoinovacijami. To bo prispevalo k načrtovani jesenski razpravi Evropskega sveta;
- „Mladi in mobilnost“ (strateška pobuda 12): ta pobuda bo določila prednostne naloge za izboljšanje uspešnosti izobraževalnih sistemov, krepitev privlačnosti evropskega sistema visokošolskega izobraževanja in odpiranje več programov mobilnosti za mlade. Kriza je še posebej prizadela mlajšo generacijo. Sporočilo o „zaposlovanju mladih“ (strateška pobuda 13) bo odziv politik za izboljšanje možnosti zaposlitve za mlade, spodbujanje pripravnosti in usposabljanja ter izboljšanje prehodov od izobraževanja k delu;
- „Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta“ (strateška pobuda 14): ta pobuda bo določila prednostne naloge za posodobitev trgov dela s spodbujanjem mobilnosti delavcev ter razvijanjem njihovih znanj in spretnosti v vsem življenjskem obdobju, da bi se povečalo vključevanje delavcev na trgu dela in bi povpraševanje bolje ustrezalo ponudbi;
- „Evropska platforma za boj proti revščini“ (strateška pobuda 15): ta pobuda bo določila, kako zagotoviti, da bodo rast in nova delovna mesta koristila vsem ter da bodo ljudje, ki se spopadajo z revščino, lahko postali dejaven člen družbe. Pobuda bo zlasti temeljila na naukih Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti 2010;
- napredovalo bo tudi delo v zvezi z vodilno pobudo „Evropa, gospodarna z viri“. Njen cilj je prekiniti vezi med gospodarsko rastjo in porabo virov, kar bi Evropi zagotovilo konkurenčno prednost. Takšen pristop bo EU pomagal, da bo uspešna v svetu z majhno porabo ogljika in omejenimi viri, ter pri tem reševala težave zaradi podnebnih sprememb, propadanja okolja in izgube biotske raznovrstnosti, ter izboljšala trajnostno mobilnost. Komisija bo pripravila načrt, v katerem bo opredelila ključne potrebne ukrepe za

uresničitev potencialnega 20 % prihranka pri energiji v gradbenem in prometnem sektorju ter strategijo za zagotovitev varne, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za gospodinjstva in podjetja. Komisija bo pripravila tudi pregled Direktive o obdavčitvi energije, da bi energetske proizvode lahko obdavčili glede na njihovo energijsko vsebnost in raven emisij ogljika. V letu 2010:

- bo Komisija razvila svojo vizijo za prehod Evrope na nizkoogljično gospodarstvo, ki gospodarno izkorišča vire in je odporno na podnebne spremembe, do leta 2050, zlasti za dekarbonizacijo energetskega in prometnega sektorja, zagotovitev dolgoročnega okvira za politike in naložbe, vključno z analizo, katere praktične politike bi bile potrebne za doseg 30-odstotnega zmanjšanja do leta 2020, in analizo potrebnih scenarijev za leto 2030;
- si bo Komisija prizadevala zagotoviti, da bo trajnostno, produktivno in konkurenčno kmetijstvo lahko pomembno prispevalo k strategiji Evropa 2020 glede na potencial za rast in zaposlovanje na podeželju ob zagotavljanju lojalne konkurence. Kmetijstvo ima namreč ključno vlogo pri gospodarski, socialni in teritorialni koheziji ter zagotavljanju preskrbe s hrano. Pri tem delu bodo obravnavane tudi teme, kot sta proizvodna baza za hrano in obnovljive vire energije ter dinamičnost podeželja. Opravljeno delo bo osnova za preučitev možnosti v zvezi s prihodnostjo skupne kmetijske politike (strateška pobuda 33);
- bo Komisija pripravila prihodnjo reformo kohezijske politike za zagotavljanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v skladu s strategijo Evropa 2020 za posodobitev gospodarstva EU v sodelovanju z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi akterji. V tem okviru bodo v petem kohezijskem poročilu preučene možnosti v zvezi s prihodnostjo kohezijske politike po letu 2013 (strateška pobuda 34);
- Komisija pripravlja tudi podlago za temeljno reformo skupne ribiške politike, da bi ustvarila pogoje za resnično trajnostno naravnano ribištvo EU, sposobno preživetja, in razvoj celostne pomorske politike.

2.3. Odpravljanje evropskih ozkih grl in manjkajočih povezav

Komisija je zavezana k odpravljanju evropskih ozkih grl in manjkajočih povezav, da bi s tem podprla napredovanje vodilnih pobud strategije Evropa 2020 in se odzvala na pobudo spomladanskega zasedanja Evropskega sveta. V letu 2010 bo to zlasti izraženo v naslednjih strateških pobudah:

- sporočilo o ponovnem zagonu enotnega trga (strateška pobuda 16): temeljilo bo na ugotovitvah poročila, ki ga je predsednik Barroso naročil pri profesorju Montiju, in položilo temelje za pripravo obsežnega svežnja ukrepov za enotni trg prihodnosti na dvajseto obletnico enotnega trga v letu 2012;
- uredba o zahtevah glede prevajanja prihodnjih patentov EU za ureditev bistvenih prevajalskih vprašanj, ki je potrebna, da bi patent EU lahko postal resničnost (strateška pobuda 17);
- bela knjiga o prometu (strateška pobuda 18): začrtala bo strategijo in akcijski načrt za prometno politiko in infrastrukturo v naslednjem desetletju. Njen namen je doseči trajnost

prometa, pri čemer so potrebni ukrepi za odstranitev preprek za konkurenco, napredek na poti k prometnemu sistemu, ki bo manj odvisen od fosilnih goriv, ter za izboljšanje varnosti, zaščite in delovnih razmer;

- sveženj o energetske infrastrukturi (strateška pobuda 19): v njem bodo določene prednostne naloge v zvezi z energetskimi povezavami in razvojem pametnih omrežij v EU.

Komisija si bo hkrati prizadevala zagotoviti, da bodo orodja, ki jih ima na voljo, ustrezna za pomoč pri uresničevanju vizije 2020. Ob tem je ustrezno izvajanje zakonodaje EU bistvenega pomena za uresničevanje politik EU ter za enako varstvo pravic državljanov EU in njenih podjetij. Med pomembnimi cilji je zato tudi izboljšanje izvajanja in uveljavljanja zakonodaje s področja enotnega trga, vključno s polnim izvajanjem „direktive o storitvah“.

3. AGENDA DRŽAVLJANOV: UMESTITEV DRŽAVLJANOV V SREDIŠČE UKREPANJA EU

„Raison d'être“ Evropske unije je povečanje blaginje njenih državljanov in skrb za njihove interese. V današnjem svetu se imajo državljani različne potrebe, skrbi in vprašanja, ki se hitro spreminjajo. Nekatero določbo Lizbonske pogodbe bodo pomagale umestiti interese državljanov v središče ukrepanja EU in tako poskrbele, da bo pojem evropskega državljanstva dobil konkretnije oblike.

Ključni element te politične agende je stockholmski program „odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje“, ki jo je Evropski svet sprejel na decembrskem zasedanju leta 2009. Komisija bo zdaj predstavila (strateška pobuda 20) celovit akcijski načrt za njegovo izvajanje (2010–2014), da bi državljanom zagotovila bolj otipljive koristi s področij pravosodja, svobode in varnosti.

3.1. Za Evropo državljanov

Nova Komisija je že sprejela pomembne pobude v skladu z Lizbonsko pogodbo: predlagala je uvedbo „državljanke pobude“, ki državljanom omogoča, da zahtevajo ukrepanje institucij EU, ter omogočila, da se bo EU lahko pridružila Evropski konvenciji o človekovih pravicah, kar bo okrepilo uveljavljanje temeljnih pravic po vsej Evropi. Poleg tega bo v letu 2010 predstavljeno sporočilo o politiki EU glede temeljnih pravic.

Komisija bo svoje nedavne predloge dopolnila z novimi predlogi za izboljšanje procesnih pravic državljanov.

V letu 2010 bo Komisija še naprej spodbujala obstoječe predloge pri zakonodajalcu EU in svojo agendo državljanov dopolnila z naslednjimi pobudami:

- predlog o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in gospodarskih zadevah (strateška pobuda 21): to bo izboljšalo priznavanje sodnih odločb preko državnih meja;
- predlog o pregledu direktive o delovnem času (strateška pobuda 22): temeljila bo na izkušnjah tekočih posvetovanj s socialnimi partnerji za pojasnitev in spremembo obstoječe zakonodaje;
- razvoj evropskega pravosodnega območja, vključno z referenčnim okvirom za pogodbeno pravo (strateška pobuda 23) in analizo ovir za prost pretok državljanov (strateška pobuda 24).

Pripravljeni bodo predlogi za pojasnitev izvajanja direktive o napotnih delavcih in za obvladovanje novih izzivov, kot je varstvo osebnih podatkov (strateška pobuda 25). Hkrati bo Komisija začeni z letom 2010 poglobljeno analizirala vprašanje usklajenosti politik na področju skupinskih tožb in opravila javno posvetovanje o skupnih pravnih načelih in konkretnih vprašanjih, ki bi morala usmerjati vse morebitne prihodnje predloge glede skupinskih tožb v zakonodaji EU. Poleg tega bo Komisija pripravljala tudi predloge za izboljšanje zaščite žrtev kaznivih dejanj.

3.2. Zagotavljanje odprte in varne Evrope

Akcijski načrt za izvajanje stockholmskega programa se bo zlasti osredotočal na boj proti čezmejnemu kriminalu ter utrjeval skupno politiko na področju priseljevanja in azila . Obravnaval bo zlasti:

- boj proti organiziranemu kriminalu, terorizmu in drugim grožnjam z izboljšanjem sodelovanja na področju kazenskega pregona in pravosodja, vključno s strategijo o notranji varnosti EU (strateška pobuda 26) in
- se osredotočal na vključevanje priseljencev v družbo ob reševanju problema nezakonitega priseljevanja in izboljšanju upravljanja tokov priseljevanja, med drugim s celostnim pristopom k upravljanju meja EU.

3.3. Obravnava dolgoročnih družbenih izzivov

Evropska družba se srečuje s številnimi dolgoročnimi trendi, ki bodo neposredno vplivali na vsakodnevno življenje državljanov, kot so na primer širjenje novih tehnologij, priseljevanje, pritisk staranja prebivalstva, posledice podnebnih sprememb in nevarnosti za okolje. Javna politika mora obravnavati te trende ter ublažiti tveganja, ki jih prinašajo, z njimi povezane priložnosti pa vključiti v svoje prihodnje pobude. Treba jih je skrbno analizirati in upoštevati mnenja in predloge širokega kroga zainteresiranih strani. Komisija bo odprla javne razprave in obravnavala naslednja vprašanja:

- prihodnost pokojnin s predstavitvijo zelene knjige (strateška pobuda 27): v njej bodo obravnavane možnosti za zagotovitev vzdržnosti in primernosti pokojnin glede na staranje prebivalstva, vzorce mobilnosti v Evropi in delovanje finančnih trgov;
- potrebo po nadaljnjem razvoju politik zakonitega priseljevanja za ublažitev pritiska staranja prebivalstva in izboljšanje konkurenčnosti Evrope, skupaj s prenovljenimi politikami vključevanja;
- novo strategijo EU o biotski raznovrstnosti s predstavitvijo sporočila (strateška pobuda 28): v njej bodo določeni konkretni ukrepi, ki bi jih EU morala proučiti, da bi lahko izpolnila svoje mednarodne zaveze glede na pritiske na ekosistem;
- zmogljivosti EU za hitro odzivanje s predstavitvijo sporočila o zmogljivosti odzivanja EU na nesreče (strateška pobuda 29) za izboljšanje odzivanja EU na nesreče.

Javne razprave se bodo začele tudi glede na znanstveni napredek na področjih, kot so kloniranje živali, biotehnologija in nanotehnologija.

4. ZUNANJA AGENDA: USKLAJENA IN VPLIVNA EVROPSKA UNIJA

EU mora v celoti prevzeti svojo vlogo na mednarodnem prizorišču kot pomembna politična, gospodarska in trgovinska sila. Za enotno nastopanje EU in zagotovitev upoštevanja njenih stališč bo potrebno veliko ambicije, usklajevanja in discipliniranosti. Lizbonska pogodba ponuja nova orodja za učinkovitejše uveljavljanje evropskih interesov po svetu, ki jih mora EU izkoristiti, kakor se le da.

4.1. Močno in usklajeno zunanje zastopanje – EU kot svetovni akter

V letu 2010 bodo v celoti začele veljati nove zunanje ureditve iz Lizbonske pogodbe. Novo mesto visokega predstavnika, jasno določeno zunanje zastopanje EU in vzpostavitev Evropske službe za zunanje delovanje bodo v zunanje politike EU vnesli novo dinamičnost in osredotočenost. Komisija ima kot zunanji predstavnik zunaj okvira SZVP/EVOP in ob novi odgovornosti za predlaganje in izvajanje širokega nabora politik ključno vlogo pri uresničevanju zunanjepolitičnih ambicij EU.

Med ključnimi nauki svetovne krize je dejstvo, da je velikost EU in euroobmočja pomembna za vpliv na odzive svetovne politike. Lizbonska pogodba omogoča bolj usklajeno zunanje zastopanje EU ter s tem zagotavlja, da mednarodna vloga EU ustreza njeni gospodarski teži. Komisija bo predlagala utrditev evropskega zastopanja v mednarodnih finančnih institucijah.

4.2. Poglobljanje trgovinskega programa EU

Mednarodna trgovina je eno od gonil rasti, zaposlovanja in naložb v Evropski uniji, zato je v velikem interesu evropskih državljanov. EU je zavezana odprti družbi in odprtim trgovini ter je odločena braniti evropske interese. Tudi v prihodnje si bo prizadevala odpravljati prepreke za mednarodne trgovinske in naložbene tokove.

Komisija bo predstavila sporočilo, v katerem bo načrtovala trgovinsko strategijo za Evropo 2020 (strateška pobuda 30). Osredotočena bo zlasti na sklenitev večstranskih in dvostranskih trgovinskih pogajanj, ki so že v teku, na boljše izvajanje obstoječih sporazumov, na pobude za odpiranje trgovine v sektorjih prihodnosti, kot so visokotehnološki proizvodi in storitve ter okoljske tehnologije, in na mednarodno standardizacijo. Prednostno bodo obravnavani tudi predlogi za strateške dialoge na visoki ravni, v okviru katerih se bo razpravljalo o vprašanjih, kot so tržni dostop, regulativni okvir, svetovna neravnovesja, podnebni ukrepi in energetika, okolje in dostop do surovin ter mednarodna standardizacija. Komisija si bo tudi prizadevala za okrepitev svojih dvostranskih razmerij s ključnimi trgovskimi partnerji, kot so ZDA, Kitajska, Japonska in Rusija.

4.3. Uresničevanje evropske sosedске politike, politike širitve in razvojne politike

Pogodba EU nalaga posebno odgovornost za spodbujanje svobode, stabilnosti in blaginje v njeni sosesčini. Komisija se zavzema za razvoj posebnih odnosov EU s sosednjimi državami na podlagi spoštovanja vrednot Unije, ki bodo namenjeni spodbujanju tesnega gospodarskega sodelovanja. Službe Komisije bodo v zvezi s temi vprašanji tesno sodelovale z Evropsko službo za zunanje delovanje.

Komisija si poleg tega prizadeva usmerjati proces širitve. Napredek pri pogajanjih bo povezan z napredkom držav kandidatk, zlasti glede spoštovanja pravne države.

Ena ključnih nalog Komisije bo uresničevanje mednarodne razvojne agende, zato bo predlagala akcijski načrt akcijski načrt EU kot del priprav na vrh o razvojnih ciljih tisočletja leta 2015 (strateška pobuda 31). Komisija ostaja zavezana monterreyskim ciljem o uradni razvojni pomoči, Pariški deklaraciji o učinkovitosti pomoči in Agendi za ukrepanje iz Akre. Začelo se je posebno delo za zagotovitev učinkovitosti pomoči, odgovornosti in stalnih sinergij razvojne politike in politik v zvezi z migracijami, varnostjo, podnebnimi ukrepi in energetiko, preskrbo s hrano ter dostopom do zdravstvenega varstva in izobraževanja.

5. POSODOBITEV INSTRUMENTOV IN NAČINOV DELOVANJA EU

Namen tega delovnega programa je poudariti nove pobude, vendar bo med ključnimi elementi dela Komisije v letu 2010 izboljšanje učinkovitosti uporabe obstoječih instrumentov politik skupaj s potrebnimi pripravami za njihovo posodobitev.

5.1. Pametni predpisi – zagotavljanje učinkovitosti politik

Odgovornost za zagotavljanje visokokakovostnega regulativnega okvira za državljane in podjetja si delijo vse institucije EU in države članice. Pobude na ravni Evropske unije morajo imeti dokazano jasno dodano vrednost za EU, njihova velikost in vrsta pa morata biti sorazmerni. Da bi to zagotovila, je Komisija uvedla številne instrumente za pametne predpise. Zdaj je nastopil čas za dodatno pospešitev izvajanja teh instrumentov v praksi, tako da se jih popolnoma poveže in vključi vzdolž celotnega zakonodajnega postopka, da bi s tem dosegli učinkovitost rezultatov politik. Pri pripravi strateških pobud bodo notranje usklajevanje podprle medoddelčne delovne skupine, ki bodo spremljale njihov razvoj od ocene učinka do oblikovanja in dokončanja zadevne pobude.

Ocena učinka

Naš sistem ocenjevanja učinka glede preglednosti in učinkovitosti ustreza mednarodni najboljši praksi. Zdaj bo prednostna naloga zagotoviti, da bo potencial sistema glede obsega in vsebine v celoti izkoriščen. Vse pobude Komisije s pomembnim učinkom, vključno s predlogi za delegirane in izvedbene akte, bi morala spremljati ocena učinka. V sedanjih gospodarskih razmerah so zlasti pomembne socialne posledice in vpliv na zaposlovanje, zato si bo Komisija prizadevala za okrepitev svojih analiz tovrstnih učinkov.

Za izboljšanje preglednosti prizadevanj v zvezi z ocenjevanjem učinka bo Komisija pripravila načrte za vse pobude, ki bi po vsej verjetnosti lahko imele pomembne učinke. Zainteresirane strani spodbuja k uporabi teh načrtov pri pripravi mnenj in predlogov za proces oblikovanja politik.

Naknadna ocena in preverjanje ustreznosti predpisov

Sistematično naknadno ocenjevanje obstoječe zakonodaje je bistvenega pomena, da zagotovimo, da bodo naše politike oblikovale skladen okvir in bodo njihovi cilji učinkovito izpolnjeni. Sčasoma bo celovito naknadno ocenjevanje postalo potrebno za pregled pomembnih zakonodajnih aktov, ki bodo vključeni v prihodnje delovne programe Komisije.

Da bi veljavna zakonodaja ostala ustrezna svojemu namenu, bo Komisija od letos naprej pregledovala celotno zakonodajo izbranih področij politik s „preverjanji ustreznosti“. Njihov namen je opredeliti prevelika bremena, prekrivanja, vrzeli, nedoslednosti in/ali zastarele ukrepe, ki bi se morda sčasoma lahko pojavili. V letu 2010 se bodo začeli pilotni projekti na štirih področjih: okolje, promet, zaposlovalna in socialna politika ter industrijska politika.

Poenostavitev, zmanjšanje upravne obremenitve in umiki predlogov

Poenostavitev zakonodaje in zmanjšanje upravne obremenitve ostajata prednostni nalogi in bosta v celoti vključeni v proces oblikovanja pametnih predpisov. Komisija je že predstavila predloge, ki sežejo dlje od cilja za leto 2012 v zvezi s 25–odstotnim zmanjšanjem upravne obremenitve, in je zavezana nadaljevati svoja prizadevanja tudi v prihodnjih letih. Posebej se bo posvetila nadaljevanju skupnega dela z Evropskim parlamentom, Svetom in državami članicami, saj bodo podjetja deležna koristi teh prizadevanj samo, če bo zakonodajalec sprejel predloge in če bodo izvedeni na nacionalni ravni. Komisija bo v prihodnjih letih pripravila tudi 46 predlogov za poenostavitev (glej prilogo III). Poleg tega namerava Komisija umakniti vrsto predlogov, ki so naštetih v prilogi IV.

Izvajanje

Ena od ključnih odgovornosti Komisije je skrb za to, da zakonodaja EU doseže poln učinek v celotni Uniji. Kadar koli bo to potrebno, bo Komisija tudi v prihodnje posegala, tudi s pravnimi postopki, da bo zagotovila polno in pravilno izvajanje veljavne zakonodaje. Poleg tega bo Komisija okrepila prizadevanja za pomoč državam članicam pri pravočasnem in pravilnem izvajanju nove zakonodaje.

5.2. Obveščanje o Evropi

Obveščanje o Evropi na pregleden in dostopen način je predpogoj za udeležbo državljanov v demokratičnem življenju Unije ter za zagotovitev, da bodo Evropejci v celoti seznanjeni s priložnostmi, ki jih ponujajo politike EU. To odgovornost si delijo vsi akterji na različnih ravneh in Komisija pri tem z veseljem prevzema svojo vlogo. Poleg splošnega informiranja in komuniciranja bo dala Komisija poseben poudarek trem skupnim prednostnim nalogam komuniciranja: spodbujanju gospodarskega okrevanja in aktiviranju novih virov rasti; podnebnim spremembam in energetiki ter zagotavljanju, da bo Lizbonska pogodba ustrezala državljanom.

5.3. Prilagajanje finančnega okvira EU za izpolnjevanje političnih prednostnih nalog

Naloga proračuna EU mora biti obvladovanje najpomembnejših izzivov, s katerimi se srečuje Evropa, in prispevanje resnične dodane vrednosti k spodbujanju ključnih prednostnih nalog Unije. Komisija bo v okviru širše politične vizije letos predlagala pregled proračuna (strateška pobuda 32), da bi proučila, kako bodo spremembe proračunske bilance ter proračunskih prednostnih nalog in postopkov lahko zagotovile največjo korist za evropske davkoplačevalce in oblikovale postopek sprejemanja naslednjega večletnega finančnega okvira.

V širšem okviru priprav na naslednji večletni finančni okvir se bo Komisija z zainteresiranimi stranmi v letu 2010 temeljito posvetovala o prihodnji usmeritvi ključnih politik porabe EU, kot so skupna kmetijska, kohezijska in raziskovalna politika. Cilj bo oceniti dosedanje dosežke in izzive za obdobje po letu 2013, pridobiti mnenja zainteresiranih strani o prihodnji politični usmeritvi ter oceniti vlogo proračuna EU pri doseganju učinkovitih rezultatov na področju teh politik po vsej EU. To delo bo temeljilo na usmeritvah pregleda proračuna in prispevalo k pripravam predlogov Komisije v letu 2011 za naslednji večletni finančni okvir.

Zajemati bi moralo razmislek o obstoječih instrumentih za gospodarski razvoj kot del priprav na sveženj predlogov za naslednji finančni okvir ter za proučitev novih načinov spodbujanja zasebnih in javnih naložb v EU, na primer prek Evropske investicijske banke.

Hkrati s tem strateškim pristopom bo Komisija še naprej izboljševala dobro finančno poslovanje ob poenostavitvi okvira izvajanja ter poudarku na uspešnosti, dodani vrednosti

in stroškovni učinkovitosti porabe EU. Tudi v prihodnje bo posvečena pozornost izboljšanju in izvajanju dobrega, trdnega, doslednega in stroškovno učinkovitega upravljanja ter prav takšnih sistemov nadzora tako v okviru Komisije kot tudi v državah članicah. Komisija bo oblikovala tudi svoj razmislek o prihodnosti urada OLAF.

6. SKLEPNA UGOTOVITEV: POT NAPREJ

V prvem delovnem programu nove Komisije so opredeljene njene ambicije in zaveze za leto 2010 in naprej. Program obravnava pereča vprašanja in določa usmeritev politik za reševanje prihodnjih izzivov, ter s tem polaga temelje nadaljnjega dela do konca mandata.

Da bi spodbudili dialog ter zagotovili predvidljivost in preglednost, so k delovnemu programu priloženi:

- seznam strateških pobud, ki se jih je Komisija zavezala pripraviti v letu 2010 (priloga I);
- pomembni predlogi v obravnavi v letu 2010 in po njem, ki so okvirno v načrtu do konca mandata (priloga II);
- seznam predlogov in umikov predlogov za poenostavitev (prilogi III in IV).

Komisija bo svoj delovni program pregledala vsako leto. Pri tem bo določila nove letne strateške pobude in po potrebi prilagodila večletni načrt ukrepanja glede na nove razmere, vključno z rezultati pripravljalnega dela in pregleda izvajanja.

Komisija bo tesno sodelovala z Evropskim parlamentom in Svetom, pa tudi z zainteresiranimi stranmi, da bo zagotovila široko prevzemanje odgovornosti v zvezi s splošnim pristopom in posameznimi pobudami. Komisija si želi, da bi bil njen delovni program osrednji steber skupnega medinstitucionalnega načrtovanja, predlaganega v skladu s členom 17(1) Lizbonske pogodbe. Komisija bo svoj delovni program za leto 2010 še naprej razvijala in izvajala v stalnem dialogu z institucijami EU in zainteresiranimi stranmi.